

Gjesdal kommune
Rettedalen 1
4330 Ålgård

Kontakt saksbehandler

Elisabeth Time Ellingsen, 51568799

Rapport etter kontroll 2025.087.I.SFRO - Tilsyn 2025 - Gjesdal - kommunetilsyn - aksjon utsortering og innsamling av avfall

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under digitalt tilsyn med Gjesdal kommune den 04.11.2025.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet og frister
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Gjesdal kommune sørger ikke for utsortering og separat innsamling av plast fra husholdninger
- Avvik 2: Hytterrenovasjonen i kommunen er mangelfull

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Statsforvalteren har ingen anmerkninger. Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Videre oppfølging

Statsforvalteren forventer at kommunen retter avvikene innen rimelig tid og tar merknadene til etterretning. Det vil i denne omgang ikke bli fattet vedtak om retting med hjemmel i kommuneloven § 30-4. Tilsynet anses med dette for avsluttet.

Eventuelle kommentarer og spørsmål kan rettes til Statsforvalteren på sfropost@statsforvalteren.no, bruk saksnummer 2025/12346 og tilsynsnummer 2025.087.I.SFRO.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Gjesdal kommune sørger ikke for utsortering og separat innsamling av plast fra husholdninger

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 10a-4 b.
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 10a-5

Beskrivelse av krav

Kommunen skal sørge for at plastavfall fra husholdninger, som kan forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes, utsorteres ved kildesortering.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Gjesdal kommune har ikke separat innsamling av plast fra husholdningene. Gjesdal kommune, og resten av eierkommunene leverte plast og restavfall samlet til IVAR IKS sitt ettersorteringsanlegg på Forus, som ble totalskadd i brann i 2022. Det har siden den gang ikke blitt iverksatt en midlertidig ordning på innsamling av plast inntil anlegget er gjenoppbygget.

Avvik 2: Hytterrenovasjonen i kommunen er mangelfull

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 10a-4 og 10a-5

Beskrivelse av krav

Kommunen skal sørge for separat innsamling av matavfall, plastavfall, papp- og papiravfall, glass- og metallemballasjeavfall fra husholdningene, inkludert hytter.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Gjesdal kommune har en bringeordning for hytteområdene i kommunen, med containere for restavfall og glass- og metallemballasje. Det er planlagt å utvide renovasjonen, men kommunen har ikke funnet egnet plassering da det er utfordringer med leieavtaler og bruk av areal.

Forskriften stiller krav til at også hytterrenovasjonen skal gjelde alle fraksjonene, inkludert matavfall, papp/papir, og plast. Dersom det skal være en bringeordning må kommunen gjøre en vurdering av at valgt plassering er langs hovedårene og tilstrekkelig for å dekke alle hytteområdene i kommunen.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48a og kommunelovens § 30-2. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Gjesdal kommune sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av nasjonal tilsynsaksjon for utsortering og innsamling av husholdningsavfall etter avfallsforskriften kapittel 10 a del II.

Fra Statsforvalteren deltok:

- Linn Berge Vormedal
- Elisabeth Time Ellingsen

fra Gjesdal kommune deltok:

- Espen Helland
- Anita Røe

Fra IVAR IKS deltok

- Audun Roalkvam
- Jorunn Bogevik

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Gjesdal kommune ble kontrollert under tilsynet:

- Gjesdal kommune, anleggsnummer: 1122.0030.03

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert:

- Utsortering og innsamling av avfall
- Statistikk og levering av avfall

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Avfallsmengder og beregning av utsorteringsandel
- Eksempel på faktura mellom IVAR IKS og Gjesdal kommune, og faktura og eksport dokumentasjon mellom IVAR IKS og nedstrøms behandlingsanlegg.
- «Kommunikasjon gjenvinning – IVAR og kommunene»

- Plukkanalyse IVAR – ESA 2.0 av 23.04.2025
- PowerPoint presentasjoner fra Gjesdal kommune og IVAR IKS.

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Generelt

Gjesdal kommune er medeier i IVAR IKS, hvor kommunen selv har ansvar for renovasjonen, mens IVAR står for videre behandling av avfallet.

Gjesdal kommune har henteordning for matavfall, papp/papir, glass- og metallemballasje og restavfall. Det er mulig å levere park- og hageavfall og tekstilavfall på IVARs gjenvinningsstasjoner og via hentavfall.no ordningen.

IVAR IKS gjennomførte plukkanalyser i 2025, disse er brukt som en kartlegging før igangkjøring av nytt ettersorteringsanlegg. Plukkanalysene brukes inn i utsorteringsandelen. IVAR IKS må vurdere representativiteten av plukkanalysen for kommunen og avfallsfraksjonen. Plukkanalysene vil for eksempel slå ut ulikt for de kommunene med og uten egen henteordning for plast. Vi antar plukkanalysen er et gjennomsnitt, og da vil de kommunene med mest utsortering få en nedjustert andel ved bruk av plukkanalysen, mens de kommunene uten utsortering vil oppjusteres.

Vi viser for øvrig til Miljødirektoratets veileder for kommunene: [Veileder: Utsortering og materialgjenvinning av avfall fra husholdningene \(veileder for kommuner\) - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/no/tema/avfall/veileder-til-kommuner-og-landkommuner/veileder-til-kommuner-og-landkommuner)

Tekstilavfall

IVAR har opprettet en ordning for tekstilavfall på gjenvinningsstasjonen på Forus. Ødelagte tekstiler blir levert til nedstrøms anlegg. På grunn av utfordringer med nedstrømsløsninger i Europa og økonomi, er temaet oppe til vurdering igjen i IVAR og eierkommunene.

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Cathrine Stabel Eltervåg (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Elisabeth Time Ellingsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

IVAR IKS

Postboks 8134

4069

Stavanger